

SVIESA

JORNAL LITUANO

„Šviesa-Luz“

O. do de Comunidade
Lituana do SÃO JOSÉ

Relakcija ir Administracija:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
Telefonas 2-6252.
Caixa Postal. 4118.

Atsakomasis Redaktorius
Jesus Saborido Montanes

METAI V

SÃO PAULO, 1939 M., ABRIL - BALANDŽIO 22 D.

Nr. 16 (187)

DEMOKRATIŲ LANKAS APSUPŲ FAŠIZMĄ

Paskutinės dienos Tautų Sąjungai

Po Didžiojo Karo Tautų Sąjunga buvo visagalluti. Tačiau ji neparodė reikalingo griežtumo su tais kraštais, kurie ėmė laužyti Versalio sutartį. Diktatoriai įsidrąsino vis labiau, ir Tautų Sąjungos autoritetas palaipsniui krito. Šiuo metu apie ją beveik niekas daugiau nekalba (jei neskaityti Pabaltijo užsienių reikalų ministerių konferencijas). Visa eilė aukštų Tautų Sąjungos pareigūnų išėina į „pensiją“, kadangi nebėra iš ko mokėti algų. Biudžetas sumažintas pusiau, nes daug valstybių jau išstojo, o ir likusios neuori mokėti metinio mokesčio. Jei dalykai nepakryps geron pusėn, Tautų Sąjungos dienos suskaitytos. Puošnūs rūmai liks tušti, nes jų statytojai nemokėjo išsaugoti ir apginti pasaulio taikos rūmo, kuriuo laikėsi.

Rusai boikotuoja Klaipėdos uostą

Rusai nutarė boikotuoti Klaipėdos uostą. I jį neplauks rusų laivai. Bendrai, Klaipėdos uostas dabar liks paskutinės eilės Vokietijos uostu, ir pats miestas turės sunykti. Viena, iš jo išsikėlė daug lietuvių mokslo ir kitų įstaigų, ir judėjimas miesto labai sumažėjo, o antra, pats uostas liks beveik be darbo, kadangi jis yra pačiame Vokietijos kampelyje ir neturi jokio užnugarto. Visas prekių transportas eis dabar per kitus uostus. Vienintelė Klaipėdiečiams viltis — laisvoji zona Lietuvai. Tačiau, vargu ar hitlerininkai ją leis ilgai naudotis. Ją uždarius, turės galutinai sunykti pražydyęs Klaipėdos uostas. Netrukus patys klaipėdiečiai pajus, kokią klaidą jie yra padarę, šaukdamiesi Hitlerio. Jau dabar pranešama, kad labai pabrango pragyvenimas Klaipėdoje.

KONFISKAVO 50.000 LITU

Vienas biznierių vežė slaptai iš Kauno į Latviją 50.000 litų. Traukinyje padaryta krata ir valiuta konfiskuota. Be to, dar teko sumokėti 6.000 litų pabaudos už nusizengimą valiutų įstatymui. Pastebėtina, kad sulaukytasis pareiškė sutinkąs su konfiskavimu, čia pat sumokėjo 6.000 litų ir nuvažiavo sau toliau.

Vėl drebejo žemė Čili

Antradienį vėl pasikartojė smarkūs žemės drebežimai Čili. Šį kartą nelaimė palietė daugiau siaurinę valstybės dalį. Coquimbo uostas ir Copiapo miestas gerokai apgriauti. Medžiaginiai nuostoliai milžiniški. Zmonių aukų tikras skaičius dar nežinomas. Susisiekimas nutrauktas.

Nelaimingą Čili valstybę šiais metais jau antrą kartą ištinka tokia nelaimė.

PADĖKA

Mūsų Mylimam Dirigentui, Pianistui Mokytojui Feliksui Girdauskui, aukojančiam mums nevien savo brangų laiką ir jėgas, bet ir kuklius išteklius — savo lešomis sureagavim mums pereitą sekmadienį neužmirštamą ekskursiją į Santos, nuoširdžiai dėkojame.

L. K. J. S. B. «Vyčių» choro Choristės-ai.

Po paskutinio fašizmo žygio į Albaniją, sujudo demokratinės valstybės. Jos aiškiai pamatė, kad diktatorius gali nuo tolimesnių avantiūrų atbaidyti tik tvirtas vieningas frontas visų taikos trokštančių tautų. Reikia pasakyti, kad demokratijos ėmėsi bent kartą griežtumo ir parodė energijos. Anglijos premjeras Chamberlainas pasidėjo savo taikos lietaargį į šalį ir tarė tiesų ir atvirą žodį Hitleriui. Anglija ėmėsi organizuoti demokratinę valstybių bloką. Juo Anglija siekė iš visų pusių apsupti Vokietiją su Italija. Reikia pasakyti, kad anglams tai pilnai pavyko.

Tiesioginis pavojus po Albanijos užėmimo buvo Graikijai ir Rumunijai. Graikijai viliojo Italiją savo uostais, o Rumunija Vokietiją savo žibalo versmėmis. Nėra jokios abejonės, kad Vokietija be Anglijos žygių jau būtų šiandien sėdėjusi Rumunijoje. Vakarų demokratijos sudarė tvirtus nepuolimo paktus su eile valstybių Romos-Berlyno ašies rytuose Lenkija-Rumunija-Bulgarija-Graikija-Turkija sudaro lyg kietą žiedą, kuriuo suveržiamas fašizmas iš rytų pusės, neleidžiant jam toliau plėstis. Už šių valstybių grupės

Sovietų Rusija, kuri pirmoji eilė jas aprūpins karo iektais ir kitokia karo medžiaga esant reikalui. Dėl rusų tiesioginio įsikišimo yra kiek sunkiau susitarti, kadangi rumunai kategoriškai atsisako leisti per savo teritoriją žygiuoti jų kariuomenei.

Tačiau Sovietų prisidėjimas yra labai svarbus įvykis, kadangi tiek karo žaliavų tiek ir aviacijos reikmenų tiekimo atžvilgiu ji gali užimti labai svarbią vietą, kaip tiesiog su minėtais kraštais susisiekianti.

Be to, jau visai tikra, kad ir Jungtinės Amerikos Valstybės neliktu neutralios karo Europoje atveju. Jos stotų i demokratinį bloką. Tada šio bloko persvara būtų neabejotina. Supranta tai diktatoriai. Mussolini ketvirtadienį viename Italijos mieste paskak kalbą, kurioje jau ne taip karingai kalbą prieš demokratijas. Mat, karo atveju anglai su prancūzais pirmiausia pulė Italiją iš jūrų pusės. Manoma, kad Italija būtų greitai užimta, o tada iš pietų būtų užpulta Vokietija pro Brennerį. Dabar tiniu metu didžiausias įtempimas yra Viduržemio jūroje. Visi koncentruoja joje savo karo laivus. Net japonai nusiantė savo povandeninius laivus į ten.

KINU -- JAPONU KARAS

Iš Kinijos karo frontų žinios yra labai miglotos ir prieštaraujantios. Telegramų agentūros praneša, kad kinų kariuomenė ėmė labai smarkiai spausti japonus ir prisitartin prie Kantonu, nuo kurio jau yra tik 15 kilometrų atstata. Japonai esą visiškai apsupti. Kinai puola ir kituose frontuose. Be to, kinams svetimos valstybės pristatė daug karo medžiagos, o Cankaišekas jau baigėsi pertvarkyti savo armiją puolimui. — Tačiau japonų agentūros praneša, kad jie užėmė Sprattley ir Hainan salas ir paėmė kelis svarbius miestus. Esą, užmušta apie 2000 kinų ir daug paūta nelaisvėn. Tuo budu Kinijoje laimai abi pusės.

Laimingas karas!

PORTO RICO REIKALAUJA NEPRIKLAUSOMYBĖS

Porto Rico, buy. ispanų kolonija, o 1918 metais užimta amerikiečių, turi plačią autonomiją. Laimėjęs naminių karą, gen. Franco reikalauja Porto Rico grąžinti Ispanijai. Tačiau šio krašto gyventojai nenori nei vieno nei kitą. Jie siekia visiškai nepriklausomybės. Greičiau ia, jie netrukus savo kovą laimės, nes amerikiečiai nėra jų reikalavimams priešingi.

Tiradentes-laisvės kankinys

1792 metais balandžio mėn. 21 d. buvo pakartas José Joaquín da Silva Xavier — Tiradentes. Su šypsena lūpose ir laisvės idealu savo krūtineje lipo ant kartuvių didysis Brazilijos sūnūs, būdamas tikras, kad jo krauju aplaistyta nepriklausomybės sėkla atneš gausių vaisių kiekvieno brazila sąmonėje ir tauta bus kada nors laisva. Jis neapsiriko. Šiandien visa gigantiškoji Brazilija švenčia, minėdama jo atmintį, o jaunoji karta mokosi iš jo pavyzdžio laisvę branginti ir už ją kovoti.

Didelės isikilmės Berlyne

Balandžio mėn. 20 dieną suėjo 50 metų amžiaus Vokietijos diktatoriui Hitleriui. Ta proga Berlyne ir visoje Vokietijoje buvo surengtos milžiniškos iškilmės. Vokiečiai, aišku, turi kuo didžiulis savo lechreria po paskutinių užsienių politikoje laimėjimų Pasaulio istorijoje tai dar pirmas toks atsitikimas, kad be vieno šūvio būtų užkariau ta tiek naujų žemių.

Berlyne ta proga buvo didelės kariuomenės paradas. Nieko naujo jame neparodyta, išskyrus naujo tipo Berthas, kuriom vokiečiai apėmė Didžiojo Karo metu Paryžų.

Lietuvai iškilmėse atstovavo kariuomenės vadas gen. Raštakis.

Laiką smagiai praleisi ir kultūrinį darbą paremsi atėdamas į rengiamą Lietuvių Katalikų Bendruomenės Jaunimo Sekcijos

VIEŠA VAKARA

S. m. BALANDŽIO 22 d. São Caetano, Lazio salėj, rua Rio Branco, 45. Programoj reto įdomumo drama iš pirmųjų amžių krikščionių gyvenimo «FABIJOLA», kurioj valžduojama kova tarp žuvancios pagonybės ir krikščionybės. Po to bus šokiai ir žaidimai. Pradžia 8 val. vakaro, pabaiga 4 val. ryto.

Nepilnamečiai (ligi 18 metų) negali dalyvauti.

Iš Villa Zelinos į São Caetano autobusai šeštadienį važinės šiomis valandomis: 1) Pusiau ketvirtą val. popiet. 2) 7-8 val. vakaro.

Iš São Caetano Vila Zelinon 10 val. 40 min. ir 3 val. 30 min. ryto Vila Zelinon ir Mokon.

